

придобити сж 177; срещу 219 загубени сгради за държавни и обществени учреждения, придобити сж 423; срещу 584 загубени училища, завладяни сж въ новитѣ земи 1,208 и пр. Изключение отъ това общо правило правятъ, на първо мѣсто, хамбаритѣ и яхъритѣ. Въ Добруджа и Юго-западна България сж загубени респективно 13,017 и 12,201, а срещу тѣхъ сж спечелени 702 и 1,567. Тия числа ясно показватъ, че даденитѣ отъ първитѣ две области 18,977 кв. километра сж били плодородни полета, когато полученитѣ 25,778 кв. километра сж въ голѣмата си частъ скалисти и планински височини, за които не сж потрѣбни нито хамбари, нито яхъри. И, наистина, добитъкътъ, който България загуби заедно съ поменатитѣ две области е несравнено по-многоброенъ, въ сравнение съ добитъка констатиранъ при преброяването въ придобититѣ земи. Това се вижда отъ следнитѣ числа:

Видове добитъкъ Espèce de bétail	Загубенъ заедно Bétail perdu conjointement		Придобитъ Bétail acquis
	съ Добруджа avec la Dobroudja	юго-западна България avec la Bulgarie Sud-ouest	
Коне—Chevaux	71,064	6,418	16,378
Говеда—Voeufs	151,677	27,467	192,498
Биволи—Buffles	31,875	70	3,988
Овци—Moutons	811,493	132,213	590,614

Прави впечатление, че училищата въ Добруджа и юго-западнитѣ покрайнини, взети заедно, не достигатъ по брой половината отъ училищата въ новитѣ земи. Като се вземе предъ видъ, че въ загубенитѣ области много повече деца сж ходили на училище, отколкото въ придобитата такава, дето населението е въ по-голѣмъ процентъ иновѣрно и разпрѣснато въ малки и отдалечени селища, лесно ще се разбере, какво отстѣпенитѣ на Ромъния и Югославия училищни сгради сж били несравнено по-голѣми и солидни, истински училища, въ сравнение съ малкитѣ и нѣмаци нищо общо съ една модерна училищна сграда училищни помѣщения, прѣснати по Родопскитѣ възвишения. Впрочемъ, тукъ му е мѣстото да се отбележи, че току-що изтъкнатата разлика за училищнитѣ сгради трѣбва да се разпростре и за всички други сгради. Особено въ Добруджа България загуби голѣми селища, съ масивни и значителни по размѣри сгради. Срещу това тя придоби многобройни планински колиби. Току-що казаното се потвърждава отъ факта, че въ 499 изгубени селища е живѣло почти толкова население, колкото въ придобититѣ почти двойно по-многобройни (1,049) такива. Заключение отъ тая констатация е, че наредъ съ плодороднитѣ полета, живъ и мъртавъ земеделски инвентаръ, България загуби и немѣтни богатства, чрезъ сградитѣ, които ѝ се отнѣха, и срещу които тя получи въ новитѣ земи само колиби и землянки.

6. Гжстота на сградитѣ споредъ преброяването на 31. XII. 1926 г. Преброенитѣ на 31. XII. 1926 год. 1,674,088 сгради сж разпределени твърде неравномерно по околии и

окржзи. Това зависи преди всичко отъ голѣмината на тия последнитѣ и отъ броя на населението, което ги обитава. Колкото една околия или единъ окржгъ сж по-голѣми и колкото населението, което живѣе въ тѣхъ е по-многобройно, толкова и сградитѣ, обслужващи това население, сж по-многобройни, и обратно. Разбира се, че голѣмината на сградитѣ има значение и за това трѣбва да се държи смѣтка, ала, изобщо взето, сравнението между броя на сградитѣ и територията, на която тѣ сж построени, както и сравнението между сжщия брой и броя на населението или на домакинствата, които живѣятъ въ сжщитѣ сгради, е напълно допустимо. Чрезъ тия именно сравнения може да се измѣри, макаръ и не съвършено точно, гжстотата на сградитѣ. По-конкретно тая гжстота за отдѣлнитѣ околии и окржзи се вижда отъ относителнитѣ числа, вписани въ таблица № 9.

Трѣбва да се отбележи, че числата, които показватъ колко сгради се падатъ на единъ кв. километъръ, не могатъ да се приематъ за точна мѣрка. Сжщитѣ числа биха могли да бждатъ такава мѣрка, но при условие, че разпространението на сградитѣ би било еднакво възможно по цѣлата територия. Известно е, обаче, че има мѣста мочурливи, високи, скалисти и стрѣмни, които не само че не сж годни за застрояване, но понѣкога сж и недостъпни. Въпрѣки това, въпроснитѣ относителни числа, които показватъ колко сгради се падатъ на единъ квадратенъ километъръ, могатъ да се използватъ и на практика често се използватъ наредъ съ другитѣ относителни числа, вписани въ таблица № 9.

Най-много сгради, по абсолютенъ брой, има въ окржгъ Търново. Следъ него иде окр. София, сетне Пловдивъ, Плѣвенъ, Бургазъ, Шуменъ, Русе, Вратца, Ст.-Загора, Видинъ, Хасково, Варна, Кюстендилъ, и следъ това новитѣ земи — Петричъ, Мъстанли и Пашмакли. Срѣдно на окржгъ се падатъ по 104,630 сгради. По-нагледно разпределението на сградитѣ по окржзи се вижда отъ приложената на стр. 403 диаграма. Така както сж наредени непосредствено по-горе окржзитѣ, първитѣ седемъ сж надъ срѣдното, а останалитѣ — подъ него. Въ зависимостъ отъ територията, която се пада на отдѣлнитѣ окржзи, порядъка е съвсемъ другъ. Най-голѣма е повърхнината на окржгъ Бургазъ (13,618'3 кв. километра), сетне идатъ окржзитѣ Пловдивъ, София, Плѣвенъ и пр., а съ най-малка повърхнина се отличава окржгъ Пашмакли (2,763'3 кв. километра), надъ който идатъ Варна, Мъстанли, Кюстендилъ и пр.

Вследствие на тая разлика, въ порядъка на окржзитѣ по отношение на сградитѣ и по отношение на територията, която имъ се пада, порядъка имъ по отношение на гжстотата на сградитѣ е различенъ отъ констатиранитѣ два порядъка. Съ най-голѣма гжстота се отличава окржгъ Търново, а съ най-малка окржгъ Петричъ. По-ясно тая порядъкъ се вижда отъ относителнитѣ числа, вписани въ таблица № 10.